

GRENZEN IN DE GELUIDSOMGEVING

Ontwerpstrategieën

Vorm, schaal en structuur van de ruimte bepalen mede hoe onze omgeving klinkt. Dit hoofdstuk beschrijft welke akoestische effecten ruimtelijke elementen hebben en hoe we deze elementen en effecten kunnen inzetten bij het ontwerpen aan een auditieve omgeving.

De vormgeving van geluidsgrenzen is een belangrijke architectonische opgave. Wanneer geluidsgrenzen goed zijn ontworpen ontstaat een aantrekkelijk geheel van verschillende geluidsplekken waarin mensen binnen betrekkelijk korte afstand zowel rust als reuring kunnen vinden en verschillende activiteiten kunnen ontplooiën. Wanneer hier geen aandacht aan wordt besteed is de kans groot dat het overal min of meer hetzelfde gaat klinken.

Het ontwerpen van grenzen tussen verschillende geluidsruimtes heeft alles te maken met het aanbrengen en/of vergroten van variatie. Soms zijn geluidsgrenzen vrij abrupt en in andere gevallen gaan geluidsplekken vloeiend in elkaar over. In het laatste geval merken we misschien pas na een zekere afstand te hebben afgelegd dat het geluid is veranderd en dat we een grens zijn gepasseerd.

The acoustic variety of cities is created as much by the number of sonic borders crossed as by the range of sounds present (Cusack 2017: 5)

Auditieve doorwaadbaarheid

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen 'open' en 'gesloten' geluidsgrenzen. Open grenzen kunnen overschreden worden. Ze maken toegankelijke geluidsruimtes van elkaar onderscheidbaar. Gesloten grenzen scheiden ruimtes van elkaar, en maken ze ontoegankelijk. Zie ook Afscherming.

Een stad kan in diverse geluidsplekken opgedeeld worden, plekken die akoestisch van elkaar verschillen. De akoestische verscheidenheid van steden wordt bepaald door het aantal geluidsgrenzen dat kan worden overschreden en door het scala aan aanwezige geluiden dat er gehoord kan worden. Geluidsgrenzen zijn nauw verbonden met de indeling en de

architectuur van een gebied. Oudere delen van steden, waar de straten vaak smaller en via kleine pleintjes met elkaar verbonden zijn, klinken gedifferentieerder dan nieuwe delen die veelal rechthoekig (orthogonaal) zijn gebouwd met gelijkvormige en evenwijdige gevelwanden. Zie ook Geluid verstrooien.

Poorten en onderdoorgangen

Scherpe grenzen zijn vaak zo vormgegeven om de spillover van geluid uit de ene stedelijke ruimte in de andere te voorkomen, bijvoorbeeld van een drukke verkeersader naar een aanliggend binnenhof. Een kleine toegangsopening (de grensovergang) al of niet bekleed met absorberende materialen is dan passender dan een grote poort met harde weerkaatsende materialen. Zie ook praktijkvoorbeeld Die Fuggerei, Augsburg. In andere gevallen is het verstandiger om zo'n geluidsgrens juist wat opener te ontwerpen zodat auditief contact tussen twee geluidsruimtes mogelijk is. Neem bijvoorbeeld de grens tussen huis en straat, tussen privé en buitenruimte. Het kan vanuit sociaal en veiligheidsoogpunt gunstig zijn wanneer die overgang in zekere mate doorlaatbaar is. In relatie tot sociale veiligheid wordt vaak gesproken over `eyes on the street`; maar `ears on the street` zijn zeker zo belangrijk. Als de geluidsruimte van een straat aangenaam is, zijn bewoners eerder geneigd hun ramen open te zetten. Zie ook praktijkvoorbeeld Coentje Gansplantsoen. Ouders hoeven hun buiten spelende kinderen dan niet steeds in het oog te houden maar kunnen horen hoe het met hen gaat.

Openstaande ramen hebben ook tot gevolg dat geluiden van binnen (muziek; stemmen) in de buitenruimte doordringen, wat bijdraagt aan de levendigheid en een aangenaam verblijfsklimaat buiten. De grens tussen privé en publiek wordt daardoor wat minder scherp. Ook straathoeken kunnen ook fungeren als grens, bijvoorbeeld tussen een drukke weg en een autovrije speelstraat. Als je de hoek om slaat kom je in een andere geluidsruimte. Een scherpe hoek geeft in dit geval een meer abrupte overgang dan een afgeronde of afgeknotte hoek zoals bij de woonblokken in

de wijk Eixample in Barcelona.

Woonblokken met afgeknotte hoeken in de wijk Eixample in Barcelona. Foto: iStock

Bron van deze tekst:

[https://inspiratiegidsgeluid.soundtrackcity.nl/
deel6grenzen.html](https://inspiratiegidsgeluid.soundtrackcity.nl/deel6grenzen.html)

U kunt ook deze QR scannen